

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА _____ філософії**

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

« 21 »

20 20 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігієзнавство

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	263 «Цивільна безпека» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	«Охорона праці» (назва освітньої програми)
освітній ступінь	бакалавр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробник	Гребінник Тетяна Олексіївна (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правильне орієнтування навколо релігійно-церковних питань як теоретичного, так і практичного характеру – необхідна умова гуманітарної освіченості фахівця будь-якого профілю, він повинен мати уявлення про духовну спадщину людства, загальнолюдські цінності, зосередженні у ученнях світових релігій.

Дисципліна «Релігієзнавство» надає студентам можливість розуміти основні етапи формування світових релігій, сутність феномену релігії, усвідомити складність соціальних стосунків у державі і застосовувати знання про релігійні організації України та світу в практичній діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			ІІІ	
Всього годин за навчальним планом, з них:	60	3	60	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1	30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	-		-	
Самостійна робота, у т.ч:	30	1	30	
підготовка до аудиторних занять	3		3	
підготовка до контрольних заходів	3		3	
виконання та захист реферату	8		8	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	16		16	
підготовка до екзамену	-		-	
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Релігієзнавство» передбачає формування системи знань про релігійні феномени, закони та механізми виникнення та функціонування релігії, її основні типи та форми.

Релігієзнавство повинно сприяти подоланню стереотипних уявлень про релігію як арену боротьби, протистояння, виникнення конфліктів та утвердженню в суспільній свідомості її розуміння як засобу інтегрування інтересів соціальних суб'єктів, досягнення громадського миру, соціальної та національної злагоди, консенсусу та концепції гуманітарної освіти.

Завдання дисципліни:

- засвоєння студентами структури релігії, основних етапів розвитку релігії та релігієзнавства;
- отримання уявлень про основні світоглядні позиції (теїзм, атеїзм);
- засвоєння основних релігієзнавчих категорій: релігійна віра та культ, релігійний обряд, релігійна символіка та догмат;
- аналізування основних типів релігійних організацій;
- навчання оцінювати права та обов'язки особи стосовно її свободи та відповідальності у відношенні до релігії.

Пререквізити дисципліни: «Філософія», «Етика», «Соціологія».

Постреквізити дисципліни: «Економічна історія», «Історія економічних вчень», «Правознавство».

Компетентності :

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК07. Здатність до міжособистої взаємодії.

ЗК08. Здатність цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.

ЗК09. Здатність діяти на основі етичних та моральних міркувань (мотивів).

ЗК10. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК01. Здатність до розуміння: правових засад функціонування держави і основ законодавства України; правових основ цивільного захисту, охорони праці.

ФК15. Здатність організувати та проводити навчання працівників підприємств, установ та організацій і населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

ФК26. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

РН03. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони

праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

вміти:

РН22. Передбачити екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психологічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

РН24. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

РН34. Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і не фахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

Методи навчання: словесні (пояснення, діалог, бесіда) і наочні (демонстрація, презентація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ІСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Сутність релігієзнавства в сучасному світі					
1. Релігієзнавство як гуманітарна наука.	2	2			
2. Сучасне релігієзнавство.	4	2			2
3. Релігія як світосприйняття людини.	4	2			2
4. Походження релігії.	4	2			2
5. Міфологія. Містика.	2	2			
6. Особливості релігійної свідомості.	4	2			2
7. Релігійна та наукова картина світу.	4	2			2
8. Бог, його розуміння в різних релігіях.	2	2			
9. Ранні форми релігії. Світові релігії.	4	2			2
10. Буддизм.	4	2			2
11. Виникнення християнства.	2	2			
12. Напрямки християнства: католицизм та протестантизм.	4	2			2
13. Православ'я.	4	2			2
14. Іслам.	4	2			2
15. Сучасна ситуація релігій в Україні.	4	2			2
Виконання та захист реферату	8				8
Разом за змістовим модулем 1	60	30			30
Усього годин	60	30			30

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Релігієзнавство як гуманітарна наука.	2
2	Сучасне релігієзнавство.	2
3	Релігія як світосприйняття людини.	2
4	Походження релігії.	2
5	Міфологія. Містика.	2
6	Особливості релігійної свідомості.	2
7	Релігійна та наукова картина світу.	2

8	Бог, його розуміння в різних релігіях.	2
9	Ранні форми релігії. Світові релігії.	2
10	Буддизм.	2
11	Виникнення християнства.	2
12	Напрямки християнства: католицизм та протестантизм.	2
13	Православ'я.	2
14	Іслам.	2
15	Сучасна ситуація релігій в Україні.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом практичні заняття не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	3
2	Підготовка до контрольних заходів	3
3	Виконання та захист реферату	8
Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях:		
4	2. <u>Сучасне релігієзнавство</u> . Свобода мислення та його форми.	1
	4. <u>Походження релігії</u> . Богословський підхід до релігієзнавства.	1
	6. <u>Особливості релігійної свідомості</u> . Основні напрямки релігійної філософії.	1
	7. <u>Релігійна та наукова картина світу</u> . Гуманізм та релігія. Атеїзм. Детермінація релігії.	2
	9. <u>Ранні форми релігії. Світові релігії</u> . Подібність Святого Письма: Веди, Авеста, Дао де цін, Тора, Біблія, Коран.	2
	10. <u>Буддизм</u> . Відмінність буддизму від ведичної традиції за Святим Письмом Трипітака. Вплив буддизму на даосизм.	2
	12. <u>Напрямки християнства: католицизм та протестантизм</u> . Реформація.	2
	13. <u>Православ'я</u> . Загальне в православ'ї та католицизму.	1
	14. <u>Іслам</u> . Вплив іудаїзму та християнства на іслам за Святим Письмом мусульман. Коран.	2
	15. <u>Сучасна ситуація релігій в Україні</u> . Свобода совісті в контексті становлення української державності.	2

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: усний, письмовий, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Сутність релігієзнавства в сучасному світі

1	Систематичне відвідування лекцій (по 1 балу)	15
2	Конспект, який містить лекції з релігієзнавства та самостійно опрацьовані джерела при підготовці до аудиторних занять та контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях з релігієзнавства	30
3	Підготовка, виконання та захист реферату	15

4	Виконання контрольної роботи поточного контролю	30
		100

Бали за конспект:

10-8- конспект охайний та містить весь лекційний матеріал з релігієзнавства;

7-4- конспект неповний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи;

3-1- конспект неохайний, неповний, відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи.

Розділи програми, які не викладаються на лекціях опрацьовуються самостійно та захищаються студентами в усній формі. Відповіді оцінюються у **30** балів:

30-25 - глибоке розуміння суті релігії в сучасному суспільстві та можливості його застосування в умовах свободи совісті; вільне володіння категоріальним апаратом;

24-19 - вільна орієнтація як в окремих загальних питаннях курсу, так і в темі в цілому;

18-12 - неповне розкриття ґрунтовних проблем курсу, сутності та походження релігії; поверхневі знання з світових релігій та стану релігійності в Україні, суттєві помилки;

11-5 - низький рівень розуміння основних питань курсу; нездатність розкрити всі питання;

5-1 - часткове володіння категоріальним апаратом; грубі помилки у відповідях.

Підготовка, виконання та захист реферату оцінюється у **15** балів:

15-11 - чітко сформульована мета реферату з проблем релігієзнавства, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Студент показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел;

10-6 - реферат містить помилки у оформленні; студент орієнтується у темі, але в окремих питаннях допускає помилки;

5-1 - у оформленні реферату допущені грубі помилки; студент частково володіє темою.

Виконання контрольної роботи поточного контролю оцінюється у 30 балів.

Контрольна робота проводиться у вигляді тестування і містить 30 тестових завдань. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 1 бал, якщо відповідь помилкова – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Релігієзнавство» визначається як сума показників змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Порядок відпрацювання пропущених занять передбачає усне відпрацювання теми заняття з наданням конспекту лекції. Пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані на консультації викладача в час не пізніше до дати контрольного заходу. Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття, до поточного контролю не допускаються.

У випадках **несвоєчасного виконання завдань без поважної причини** (відпрацювання пропущених занять та ін.) студенту нараховується не більше 70% від максимального балу за даний вид роботи.

Студенти несуть відповідальність **за порушення принципів академічної доброчесності**. При виявленні **плагіату** в рефераті робота вважається повністю не зарахованою. У разі виявлення списування (виконання аудиторної письмової роботи із залученням зовнішніх джерел інформації, заборонених до використання: шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо) і фальсифікації (представлення контрольної роботи, яка виконана іншими особами, як власної) під час контрольного заходу студент відсторонюється від участі в ньому або отримує незадовільну оцінку.

Відповідальність здобувачів освіти за порушення принципів академічної доброчесності передбачає:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку, тощо);

- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із навчального закладу.

Поведінка в аудиторії.

Вивчення дисципліни вимагає від студентів обов'язкового відвідування лекційних занять. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно статуту академії (неприпустимість пропусків, запізнь, обов'язкове відключення телефонів та ін.).

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. п.) студенти повинні беззаперечно виконувати правила поведінки, які приведені в інструкціях для ситуацій, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Академічне релігієзнавство України, історія і сьогодення: колективна монографія. - К.: УАР, 2006. - 244 с.
2. Дисциплінарне релігієзнавство. Навч. посібник / За ред. проф. А. Колодного. - Київ, 2010. - 219 с.
3. Енциклопедія освіти / За ред. В.Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
4. Історія релігії в Україні: навч. посібник. - К.: «Знання», 1999. - 735 с.
5. Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник. - К.: Вілбор, 1997. - 480 с.
6. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, Інкос, 2006. - 624 с.
7. Релігієзнавство: Навч. посібник. - К.: ЦНЛ, 2006. - 272 с.
8. Релігієзнавство України. В 2-х книгах. Кн. перша: Релігієзнавча думка України другого тисячоліття. / За ред. В. Климова та А. Колодного.- Київ, 2013. - 439 с
9. Філософський енциклопедичний словник. - К.: Абрис, 2002. - 742 с.

Допоміжна

1. Академічне релігієзнавство України, історія і сьогодення: колективна монографія. – К.: УАР, 2006. - 244 с.
2. Дисциплінарне релігієзнавство. Навч. п / За ред. проф. А. Колодного. - Київ,- 219 с.
3. Енциклопедія освіти / За ред. В.Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Історія релігії в Україні: навч. посібник. - К.: «Знання», 1999. - 735 с.
6. Колодний А. Життя. Праця. Думки. Бібліографія. - Київ-Дрогобич: Коло, 2007. -128 с
7. Колодний А.М. Історіософія релігії. Монографія. - К.: УАР, 2013. - 386 с
8. Колодний А.М. Релігійне сьогодення України: роздуми, оцінки і прогнози (тематична збірка вибраних статей і тез). - К.: УАР, 2009. - 450 с.
9. Пізній протестантизм в Україні / Історія релігії в Україні: у 10-ти т. Т.6. - Київ-Дрогобич: видавець Сурма С, 2008. - 632 с.
10. Релігійна свобода: на перехресті епох, країн і культур. Науковий щорічник № 19. - К.: УАР, 2015-2016. - 216 с.
11. Сто найвідоміших образів української міфології. - К.: Автограф, 2007. – 458с.
12. Филипович Л.О. Культура релігійного життя. Вибрані праці. За упор. Г. Филиповича і редагування А. Колодного. - К.: УАР, 2016.-584 с.
13. Християнство доби постмодерну. Колективна монографія. - Київ: УАР, 2005. - 309 с.
14. Черенков М.М. Європейська реформація та український євангельський протестантизм: Генетико-типологічна спорідненість і національно-ідентифікаційні виміри сучасності: монографія. - Одеса: Християнська просвіта, 2008. - 566 с.
15. Шевченко В.В. Православно-католицька полеміка та проблеми унійності в житті Русі-

України доберестейського періоду. - К.: Преса України, 2002. - 416 с.

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека ModernLib.Ru. -http://modernlib.ru/genres/sci_religie/
2. Релігієзнавство онлайн. - <http://www.religie.ru/>
3. [default.aspx?p=21&0a1=542&0o1=0&0s1=0&0p1=3#оглавление](http://www.religie.ru/default.aspx?p=21&0a1=542&0o1=0&0s1=0&0p1=3#оглавление)
4. Большая электронная библиотека.-
<http://www.big-library.info/?act=autors&tema=17&subtema=17>
5. Религиоведение.:<http://www.religio.info/>
6. Религиоведение.- <http://psibook.com/>
7. Релігія для усіх та для тебе.
8. Релігіознавчий портал: //<http://webcache.googleusercontent.com>
9. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua
(elib@npu.edu.ua)
10. Національна доктрина розвитку освіти в Україні - <http://ocvita.in.ua/index.php?option>.

Розробник _____ (Т. О. Гребінник)

Гарант освітньої програми _____ (В. А. Шаломов)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
філософії

Протокол від « 18 » вересня 2020 року № 2